

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN**

DOM
2026-05-11
Meddelad i Falun

Mål nr
3790-25

KLAGANDE

Anders Andersson, [REDACTED]

Ombud: Leonard Garg och Alexander Ottosson

MOTPART

Arbetsförmedlingen

ÖVERKLAGAT BESLUT

Arbetsförmedlingens beslut den 6 oktober 2021, dnr Af-2021/0030 6148

SAKEN

Återbetalningsskyldighet för lönebidrag och nystartsstöd

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet på så sätt att återkravet efterges genom att sänka det till 72 941 kr.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Besöksadress

Kullen 4

Telefon

023-383 0000, tider se
hemsida

Öppettider

måndag–fredag
08:00–12:00
13:00–16:00

Postadress

Box 45
S-791 21 Falun

E-post

forvaltningsrattenifalun@dom.se

Webbplats

www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Arbetsförmedlingens beslutade vid omprövning att inte ändra sitt tidigare beslut att Anders Andersson med firma Anders Andersson Taxi är återbetalningsskyldig för lönebidrag om 11 722 kr som betalats ut för perioden augusti – oktober 2020 samt nystartsstöd om 134 161 kr som betalats ut för perioden januari –oktober 2020. Som skäl för beslutet angavs bl.a. följande.

Arbetsförmedlingen har kontrollerat företaget efter det kommit fram uppgift om att lönerna som Anders Andersson redovisat till Skatteverket varit lägre än lönerna som var överenskommet med Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen har därför begärt att han ska komma in med underlag. Av underlagen framgår att Anders Andersson inte har betalat ut hela lönen elektroniskt till arbetstagarna under aktuella perioder och att företaget betalat ut lönen efterkommande månad vilket innebär att arbetsmånad och period inte blir det samma. Anders Andersson har därmed inte uppfyllt villkoret för lönebidrag och nystartsjobb och därför orsakat att stöd för perioderna har utbetalats på felaktig grund. Det framgår även att arbetstagaren med nystartsstöd inte har arbetat heltid för perioden januari, mars-oktober 2020 samt att Anders Andersson inte har meddelat Arbetsförmedlingen om förändringen i arbetstagarens anställning. Anders Andersson har därför även i denna del orsakat att stöd utbetalats på felaktig grund. Det har inte kommit fram skäl för att helt eller delvis efterge återkravet.

Förvaltningsrätten har tidigare den 30 november 2022 avvisat Anders Anderssons överklagande. Högsta förvaltningsdomstolen har dock konstaterat att överklagandet inte borde ha avvisats och visat målet åter till förvaltningsrätten för fortsatt handläggning (HFD 2025 ref. 43).

Anders Andersson yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska upphäva det överklagade beslutet och i andra hand att förvaltningsrätten ska sätta ned återkravet med det belopp som rätten finner skäligt. Han anför bl.a. följande.

Arbetsförmedlingen har angett att hela löner inte utbetalats elektroniskt från och med januari 2020 och att han därmed har orsakat felaktiga utbetalningar. Arbetstagarna har dock fått löner utbetalade elektroniskt under hela stödperioden. Vid den elektroniska löneutbetalningen har avdrag gjorts för belopp som föraren fått in genom kontantbetalningar under föregående månad, s.k. redovisningsdifferenser. Redovisningsdifferenser innebär att om en förare får kontantbetalning för en körning behåller föraren kontanterna i stället för att redovisa dem fysiskt till arbetsgivaren. Beloppet registreras och bokförs på samma sätt som vid resor betalda med kort. Vid den elektroniska löneutbetalningen görs ett avdrag för det totala beloppet som föraren har fått in genom kontantbetalningar under föregående månad. Denna metod är praxis inom taxibranschen och har uppkommit som ett sätt att komma till rätta med de många praktiska och tidskrävande problem som kontanthantering medför. Han delar därmed inte Arbetsförmedlingens uppfattning att kravet på elektroniska löneutbetalningar innebär att arbetsgivaren inte får göra avdrag på den elektroniska löneutbetalningen. Redovisningsdifferenser innebär lika lite som avdrag för kost eller logi att lönen har utbetalats i kontanter. Arbetsförmedlingens tolkning skulle medföra praktiska problem eftersom anställda med stödinsatser i så fall inte kan få del av samma förmåner som andra anställda.

Det framgår av Högsta förvaltningsdomstolens praxis att återbetalningsbestämmelsers tillämpningsområde ska avgränsas till vad ordalydelsen verkligen anger (Se RÅ 2004 ref. 54). Detsamma får rimligen även anses gälla villkoren för stöd eftersom tolkningen av villkoren påverkar om det finns en återbetalningsskyldighet. Han har betalat ut lönerna elektroniskt enligt bestämmelsernas ordalydelse. Avdrag i form av redovisningsdifferenser påverkar inte den bedömningen. Han har därför uppfyllt villkoren för stöd och

det saknas grund för återkrav. Därtill är syftet med kravet på elektroniska löneutbetalningar att Arbetsförmedlingen ska kunna säkerställa att arbetstagarerna har erhållit hela lönen som arbetsgivaren angett som bidragsgrundande. Det syftet uppfylls även om redovisningsdifferenser används. Det framgår av lönespecifikationerna vilken lön som har betalats ut till förarna och vilka avdrag som har gjorts. Till detta kommer att de kontanta betalningarna från kunderna bokförs på samma sätt som vid kortbetalningar. Det är alltså möjligt för myndigheten att kräva in underlaget som behövs för att kunna spåra de anställdas löner och kontrollera att förarna har fått ut rätt lön.

Det finns i vart fall särskilda skäl att meddela eftergift. Det bör beaktas att det agerande som Arbetsförmedlingen har lagt honom till last utgör praxis i hans bransch. När han fick kännedom om att Arbetsförmedlingen bedömde att redovisningsdifferenser var oförenligt med villkoren för stöd upphörde han omedelbart att använda den funktionen för sina två anställda med stöd. Det är även oproportionerligt att han ska behöva återbetala hela beloppet eftersom redovisningsdifferenserna endast utgör en mindre del av utbetalningarna och stöden har varit sakligt grundade och använts för de ändamål stöden varit avsedda att täcka. När det går att urskilja hur stor del av stöden som hänför sig till en mindre brist i uppfyllandet av villkoren bör återkravet begränsas till de delarna. Arbetsförmedlingen har inte heller gjort gällande att stöden gått till något annat än syftet att möjliggöra och finansiera anställningarna.

Omständigheterna i hans fall är särpräglade. Sedan Arbetsförmedlingen meddelade sitt grundbeslut i mars 2021 har han tvingats vänta i närmare fyra och ett halvt år innan det överhuvudtaget har blivit klarlagt att han har rätt till en domstolsprövning i förvaltningsdomstol. Högsta förvaltningsdomstolen har slagit fast att ett återkrav kan sättas ned för att kompensera en överträdelse av rätten till domstolsprövning inom skälig tid enligt Europakonventionen. Det är alltså inte nödvändigt att den enskilde inleder en ny process och riktar ett skadeståndskrav mot staten (se HFD 2014 ref. 12). Frågan om överklagbarhet

som domstolarna haft att bedöma har varit av rent processuell och rättslig karaktär. Han har inte själv bidragit nämnvärt till handläggningstiden. Samtidigt har domstolarna låtit frågan ligga utan åtgärd under relativt lång tid i varje instans. Det som har stått på spel för honom har varit hans tillgång till en domstolsprövning av hans civila rättigheter och skyldigheter. Utgången i sakfrågan är vidare av stor ekonomisk betydelse för honom. Mot denna bakgrund har den utdragna handläggningstiden har inneburit att hans rätt till en domstolsprövning inom skälig tid redan har åsidosatts, vilket i sig utgör ett särskilt skäl för eftergift

Sammanfattningsvis finns starka skäl att helt eller delvis bevilja eftergift av återkravet. Han har inte haft anledning att anta att förfarandet med redovisningsdifferenser skulle kunna grunda återkrav.

Arbetsförmedlingen anser att det finns särskilda skäl för eftergift och anför bl.a. följande. Arbetsförmedlingen vidhåller att Anders Andersson inte har betalat hela lönen elektroniskt. Omständigheten att redovisningsdifferenserna bokförs innebär inte att de är elektroniskt spårbara. Han har därför orsakat att stödet har lämnats på felaktig grund, antingen genom att lämna oriktiga uppgifter eller genom något annat agerande. Arbetsförmedlingen gör inte gällande att det finns någon ytterligare grund för återkrav.

Anders Anderssons agerande kan i viss mån anses ursäktligt eftersom avdragen har gjorts i överensstämmelse med praxis i branschen och har varit förenliga med kollektivavtalet. Arbetsförmedlingens information om vad kravet på elektronisk lön innebär har också varit bristfällig. Arbetsförmedlingen har nu förtydligat informationen i faktabladet med att ingen del av lönen får betalas genom kontanta utbetalningar. Stöden har också varit sakligt motiverade då det inte ifrågasätts att de har använts för att anställa avsedda personer eller att de har fått rätt lön. Arbetsförmedlingen skulle inte ha fattat besluten om myndigheten hade haft vetskap om att villkoren för stöden inte skulle uppfyllas.

Utbetalningen har således skett på felaktig grund, vilket får konsekvensen att hela det utbetalade beloppet återkrävs. Det belopp som omfattas av återkravet står därför inte nödvändigtvis i proportion till det fel som mottagaren av stöden har gjort. Arbetsförmedlingen instämmer i att även denna omständighet kan utgöra ett särskilt skäl för att sätta ned återkravet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet är om Arbetsförmedlingen har visat att det finns grund för att återkräva utbetalda stöd av Anders Andersson utifrån att han orsakat felaktiga utbetalningar och om det i sådana fall finns särskilda skäl för att helt eller delvis efterge återkravet.

Av vid tiden gällande 21 § förordningen (2018:43) om stöd för nystartsjobb följer att stöd får endast beviljas om arbetsgivaren intygar att lön följer av kollektivavtal eller är likvärdig med lön enligt kollektivavtal inom branschen, och löneutbetalningar görs elektroniskt under hela den tid som stödet betalas ut. Motsvarande krav uppställs avseende lönebidrag i 18 § förordningen (2017:462) om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Av 33 § nystartsförordningen följer att en mottagare av stöd enligt denna förordning är återbetalningsskyldig om mottagaren har förorsakat att stödet har lämnats på felaktig grund eller med ett för högt belopp genom att lämna oriktiga uppgifter, genom att inte fullgöra sin skyldighet enligt 32 § att omgående anmäla förändringar som kan påverka rätten till stöd eller stödets storlek, eller genom något annat agerande. Motsvarande bestämmelser gäller enligt 51 § förordningen om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Av utredningen i målet framgår att Anders Andersson har genomfört elektroniska löneutbetalningar där han gjort avdrag för beloppen som arbetstagarna fått genom kontantbetalningar under föregående månad.

Förvaltningsrätten kan konstatera att lagstiftaren har uppställt olika krav på Arbetsförmedlingens offentligrättsliga utbetalningar av stöd och att ett av de kraven är att löneutbetalningar ska göras elektroniskt under hela den tid som stöden betalas ut. Anders Andersson har i samband med ansökningarna om stöd intygat att utbetalningarna görs elektroniskt till arbetstagarnas konto under hela bidragsperioden. Det framgår även av besluten om att bevilja de aktuella stöden att lönen ska betalas ut genom elektronisk utbetalning till arbetstagarnas konto. Förvaltningsrätten anser att kraven i 21 § förordningen om stöd för nystartsjobb och 18 § förordningen om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga innebär att hela lönen ska betalas ut elektroniskt. Bestämmelserna kan inte förstås som att det är tillåtet att delar av lönen betalas ut i kontanter oavsett om kontantbetalningar från kunder bokförs på samma sätt som vid kortbetalningar. Det går exempelvis inte att utesluta att någon annan än arbetstagaren tar del av kontanterna. Starka skäl talar för att Arbetsförmedlingen endast ska godta överföringar som i helhet går att spåra elektroniskt. Förvaltningsrätten anser således att Anders Andersson har orsakat felaktiga utbetalningar genom att inte följa villkoren för de utbetalda stöden.

Frågan är då om det finns särskilda skäl för att helt eller delvis efterge återkravet.

Av 37 § nystartsförordningen framgår bl.a. att om det med hänsyn till den återbetalningsskyldiges personliga eller ekonomiska förhållanden eller andra omständigheter finns särskilda skäl för det, får Arbetsförmedlingen helt eller

delvis avstå från ett krav på återbetalning eller ränta. Motsvarande krav uppställs avseende lönebidrag i 55 § förordningen om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Enligt artikel 6.1 Europakonventionen följer bl.a. att var och en skall vid prövningen av hans civila rättigheter och skyldigheter vara berättigad till en rättvis och offentlig rättegång inom skälig tid. Enligt artikel 13 i Europakonventionen ska den vars rättigheter enligt konventionen har åsidosatts ha tillgång till ett effektivt nationellt rättsmedel för att komma till rätta med överträdelsen.

Högsta förvaltningsdomstolen har funnit att ett krav på återbetalning av en felaktigt utbetald socialförsäkringsförmån kunde sättas ned som gottgörelse för en kränkning av rätten till domstolsprövning inom skälig tid enligt artikel 6.1 i Europakonventionen. Domstolen uttalade att vid bedömningen av storleken på det belopp med vilket eftergift bör kunna medges i sådana fall är dröjsmålets längd den enskilda faktor som väger tyngst men hänsyn kan även tas till målets art och dess betydelse för den enskilde (HFD 2014 ref. 12)

Förvaltningsrätten kan konstatera att Anders Andersson har brutit mot kravet om elektroniska löneutbetalningar i en relativt liten omfattning och att aktuella avdrag med kontantbetalning har skett i enlighet med branschpraxis och kollektivavtal. Förvaltningsrätten anser att det i sig ger anledning att se mindre allvarligt på de felaktiga utbetalningarna och att det på den grunden finns särskilda skäl för att delvis efterge återkravet.

Förvaltningsrätten kan även konstatera hans talan gäller fråga om återbetalning av offentliga stöd vilket rör en civil skyldighet i den mening som avses i artikel 6.1 Europakonventionen och att frågan om rätten till domstolsprövning inom skälig tid åsidosatts ska avgöras genom en helhetsbedömning med hänsyn till samtliga omständigheter i det enskilda fallet, bl.a. den totala handläggningstiden, målets komplexitet, parternas agerande, domstolarnas handläggning av

målet och vad som stått på spel för den enskilde. Förvaltningsrätten kan konstatera att det har gått en relativt lång tid sedan Arbetsförmedlingen meddelade sitt grundbeslut den 26 mars 2021 beslutet. Respektive domstol har dock varit förhållandevis aktiva i sin handläggning och meddelat parterna flera anstånd för att utveckla sin talan, ibland i flera månader. Förvaltningsrätten uppskattar att målet har blivit utan aktiv handläggning i ungefär tre månader i förvaltningsrätten respektive kammarrätten. Det kan i sig inte anses vara en oskäligt lång tid. Det har visserligen tagit över ett år för Högsta förvaltningsdomstolen att meddela prövningstillstånd, men frågans komplexitet ska beaktas samt att målet innehåller ett omfattande processmaterial (jfr HFD 2014 ref. 12). Vid dessa omständigheter anser förvaltningsrätten att det inte kan riktas några invändningar mot handläggningstiden på ett sådant sätt att det har skett en kränkning av Anders Anderssons rätt till en domstolsprövning inom skälig tid.

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att det finns skäl att delvis efterge återkravet mot bakgrund av det avsett mindre allvarliga felaktigheter. Förvaltningsrätten anser att det är proportionerligt att sänka återkravet till hälften av det återkrävda beloppet. Överklagandet ska således bifallas på så sätt att återkravet ska efterges till totalt 72 941 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-03).

Peter Gustafsson
förvaltningsrättsfiskal

I avgörandet har även nämndemännen Annika Everth, Marie Frestadius och Peter Grip deltagit.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.